

Pressmeddelande

Hemortstidningar: Borås Tidning, Göteborgsposten

Tidningar där jag vuxit upp: Skaraborgsläns Tidning, Nya Lidköpings Tidning

Berit.lindahl@hb.se

033 435 4756 arb. 254964 hem 0703 294964 mob.

Sammandrag; rubrik: Möten med teknologi - att fyllas eller att tömmas på energi

Avhandlingen beskriver relationen mellan människor, teknologi och vårdande. Resultatet bygger på intensivvårdssjuksköterskors berättelser om hur det är att vårda i en högteknologisk miljö samt på berättelser från personer som bor hemma och behandlas med respirator/ventilator för att uppehålla livet och/eller för att undvika försämring av en långvarig sjukdom. Respiratorer som används för hemmabruk kallas oftast för ventilatorer. Mötet mellan människor och teknologi kan innebära en upplevelse av att kroppen åter fylls med kraft och energi, men i en del fall kan upplevelsen bli det motsatta. För att teknologin/teknik skall kunna fungera som en del av kroppen och kunna tillföra energi, både kroppsligt men också andligt-existentiellt, måste den vara tilltalande att se på och passa sitt användningsområde och den person som använder den. Vårdpersonal måste även ha kunskap om vad ett liv i hemmet med teknikberoende kan innebära för patienten. Personer som vårdar i hemmet eller organiserar vård i hemmet tycks vara i stort behov att kunskap och utbildning när det gäller ventilatorbehandling.

I intensivvårdssjuksköterskornas berättelser hade tekniken ingen framskjuten plats. Sjuksköterskorna försökte få den att verka så smidigt och osynligt som möjligt. Att ge omvårdnad på en intensivvårdsavdelning handlade istället om att axla rollen som den som för patientens talan. Att föra patientens talan ses som ett uttryck för omsorg om en annan människa som är utelämnad i andras händer för överlevnad. Att leva med andnöd hemma är att leva ett halvt liv och ventilatorbehandling innebär i många fall en upplevelse av att få livet tillbaka. Att inleda behandling med ventilator i hemmet involverar hela personens livssituation, både kroppsligt och andligt-existentiellt. I de fall där man inte blir ”vän” med tekniken eller där möten med vårdpersonal inte ger trygghet – kan det innebära ytterligare lidande, i avhandlingen tolkat som andligt-existentiell andnöd. I uppföljande intervjuer ett halvår senare hade situationen förändrats. Dessa intervjuer analyserades och illustrerades med

hjälp av två målningar som skildrar en tillvaro som upplevs som sluten respektive öppen i förhållande till andra människor och omgivningen.

Personer som hade lång erfarenhet (mer än två år) av att bo hemma och vara beroende av ventilator beskrev däremot samtliga livet som rikt och meningsfullt. Intervjupersonerna uttryckte en stark livskraft och en förmåga i att överskrida personliga gränser. Relationen till personliga assistenter eller kommunens vårdpersonal kunde många gånger utvecklas till en varm vänskap. Likaså kunde ventilatorn upplevas som en ”vän”. Funktion och formgivning av apparaten, hade avgörande inverkan på hur den egna kroppen upplevdes. En tung, klumpig och dåligt passande teknisk apparatur försvårade mötet med andra människor samt kunde göra det riskfyllt att lämna hemmet.

Berit Lindahl är född och uppvuxen i Tråvad i Västergötland och har arbetat som sjuksköterska vid Borås lasarett, men är sedan 15 år verksam som lärare vid Institutionen för Vårdvetenskap, Högskolan Borås.

Fredagen den 29 april försvarar **Berit Lindahl**, Institutionen för Omvårdnad Umeå Universitet, sin avhandling med titeln: Möten mellan människor och teknologi. Berättelser från intensivvårdssjuksköterskor och personer som ventilatorbehandlas i hemmet. Disputationen äger rum kl. 13.00 i Vårdvetarhusets Aula. Fakultetsopponent är Professor Ingegerd Bergbom, Institutionen för Omvårdnad, Sahlgrenska Akademin, Göteborg.